

Kommunal grøntforvaltning i endring – en studie av den grønne forvaltning i fem danske kommuner

Ved Sissel Lerum

Grønn etat
Bergen kommune

Bakgrunn

Reform 2007:

Til år 2007 var Danmark inndelt i 13 amt, fra 2007 ble landet delt inn i 5 regioner. Ved den store kommunereformen i 2007 ble amtsnivået nedlagt og antallet kommuner ble redusert fra 271 til 98.

Kommunene fikk overført oppgaver som amtsnivået før hadde. Dette gjaldt også grønne forvaltningsoppgaver.

Hvilke endringer er skjedd med grøntforvaltningen i Danmark siden 2007 med hensyn til :

- Status
- Planlegging
- Økonomi
- Organisasjon
- Fag

- Vi stiller spørsmål om hvordan kommunene håndterer det nye myndighetsområdet vedrørende tillatelser og dispensasjoner som fylkesnivået før hadde.
- Vi ser også på om dagens grøntforvaltning og dagens grøntpolitikk er basert på en overordnet helhetlig tankegang og strategi for å gi synergi og slagkraft.

To tidligere relevante undersøkelser

- **Kring, K. (2006):**
Park og Natur – ved starten av ny kommunestruktur:
Arbeidsrapport, Ved Skov & Landskab, Det Biovitenskabelige Fakultet,
Københavns Universitet
- **Persson, B og Randrup, TB. (2006):**
Parkforvaltning i Norden, en undersøkelse.
Grøna Fakta 2/2006

Kring 2006

- Besvarelsene kan tyde på at det i de 98 kommunene fremover vil skje en sammenslåing av oppgaver og integrering på driftssiden, mens det for plansiden fremkom et mer diffust bilde.

Bengt Persson og Thomas B. Randrup 2006

- Persson og Randrup mener at de grønne organisasjoner er på vei til å "gli nedover i hierarkiet" og man stiller spørsmålsteget ved om borgerne vil få mindre å si i fremtiden og om budsjettene vil synke i takt med en trend som har vært. Og man lurer og på om det vil bli tid til utvikling, planlegging og strategisk tenking. Forfatterne er opptatt av at en åpen og utadrettet profil er meget viktig for å utvikling av det grønne i kommunene, dvs. mer samarbeid med borgerne og mot kolleger i andre forvaltninger og ikke minst kontakt mot politisk nivå, er en forutsetning for å komme på offensiven for fremtiden.

Organisering av grønn forvaltning.

Hva er viktig i dag og hva er situasjonen i dagens Danmark ?

Hvem skal kunne fremlegge fagpremisser for en riktig grønnstrukturpolitikk i byer og tettsteder?

Hvis man mener at det skal være grønne fagfolk, de som er utdannet innen landskapsarkitektur, hortikultur, skogforvaltning og naturforvaltning, ja hvordan er man så i dag organisert for å møte kravene som stilles til en bærekraftig utvikling innen våre fagområder ?

Kommunene som er med, skal ha overføringsverdi til Bergen
Byene er Ålborg, Århus, Odense og København, i tillegg Herning, eksempel på en landkommune som ble stor i forbindelse med reformen.

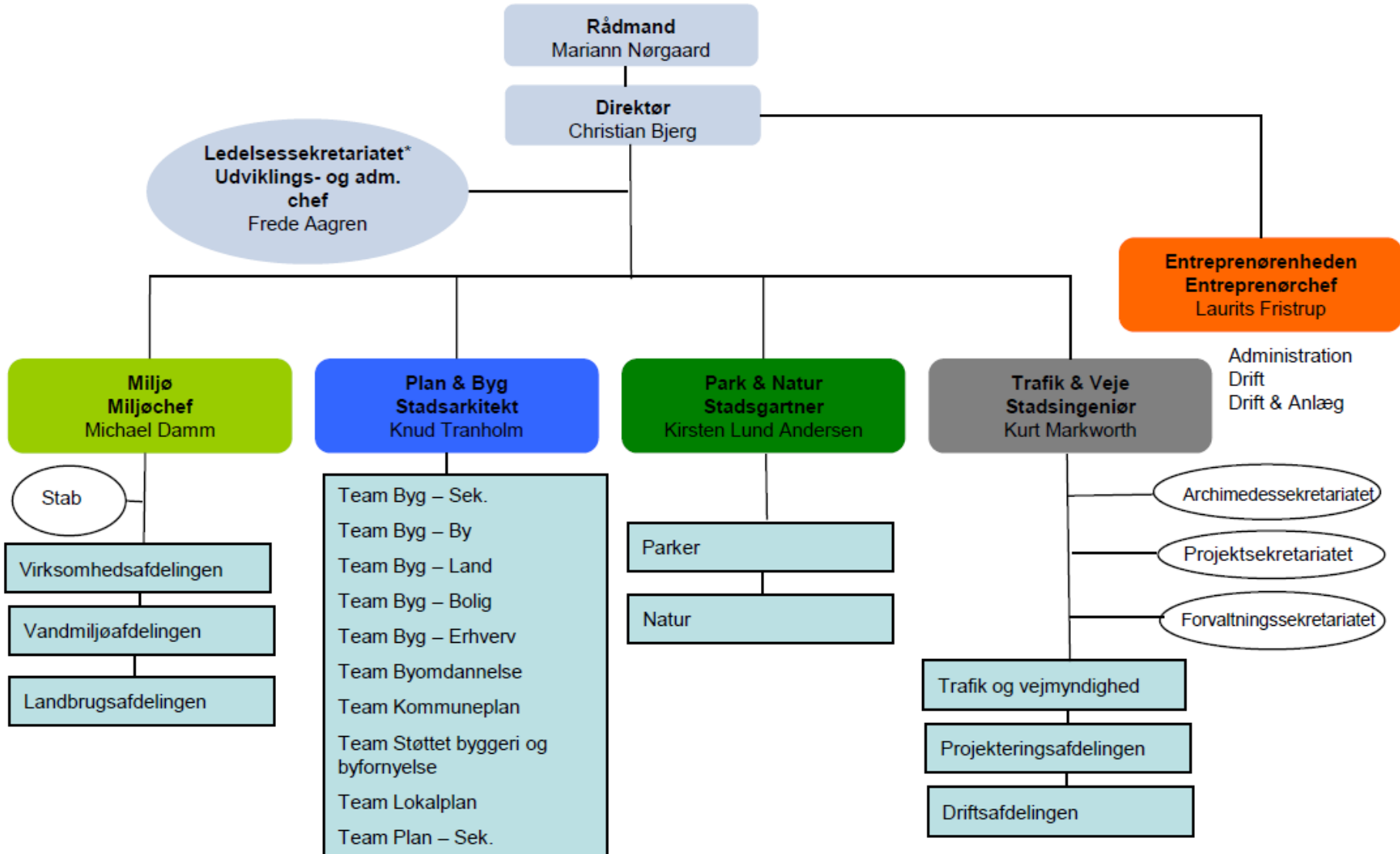
København

Hovedstaden må med: København var tidligere også et amt, og overgangen fra 2007 er derfor ikke som for de andre byene. Men parallelt med det som er skjedd i resten av landet, fikk den Grønne etat i København tillagt hele vannfeltet. Samtidig er det bygget opp en ny struktur og opprettet Center for Park og Natur i tråd med det som har skjedd i resten av landet.

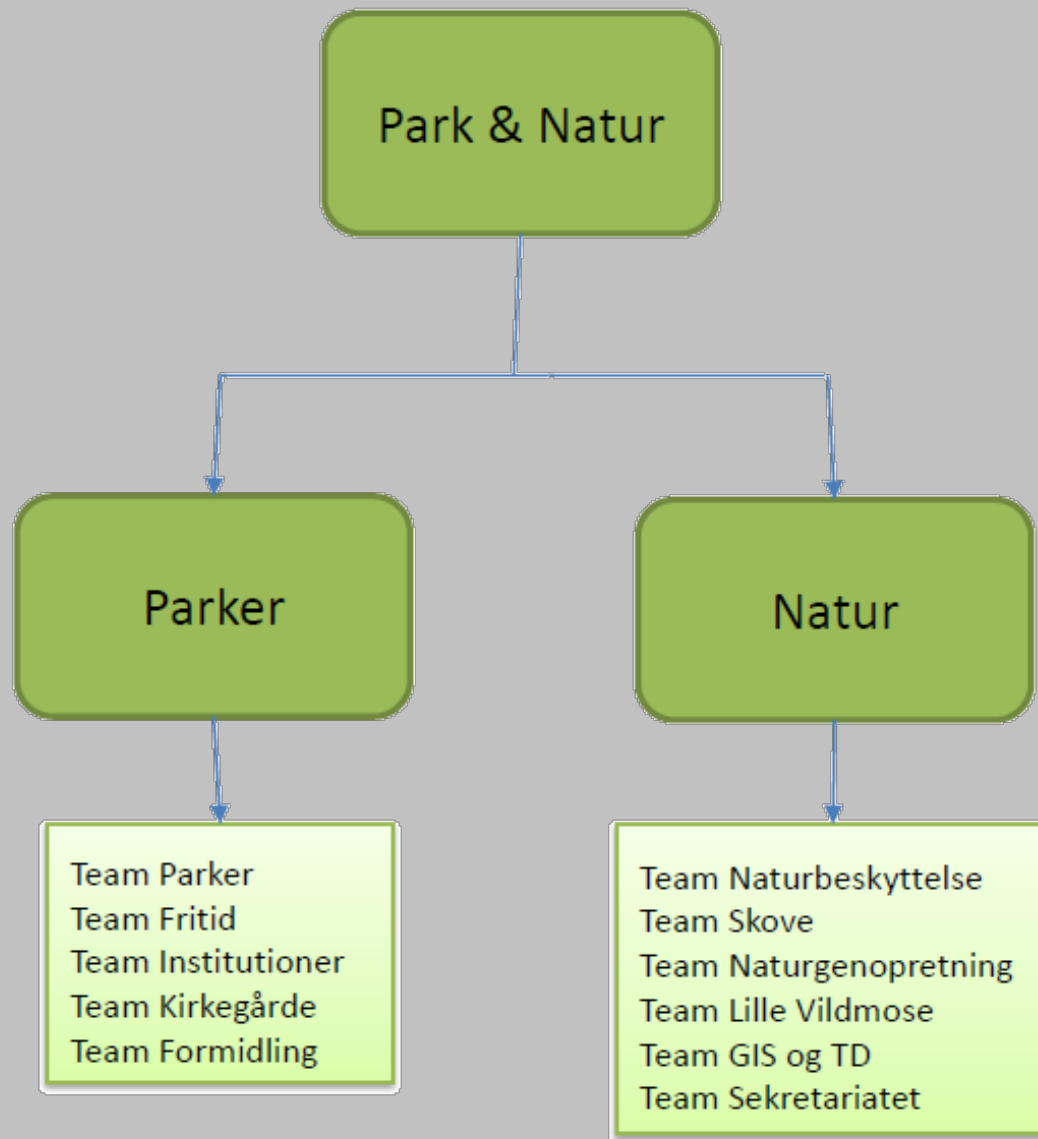
Ålborg

Teknik- og Miljøforvaltningen

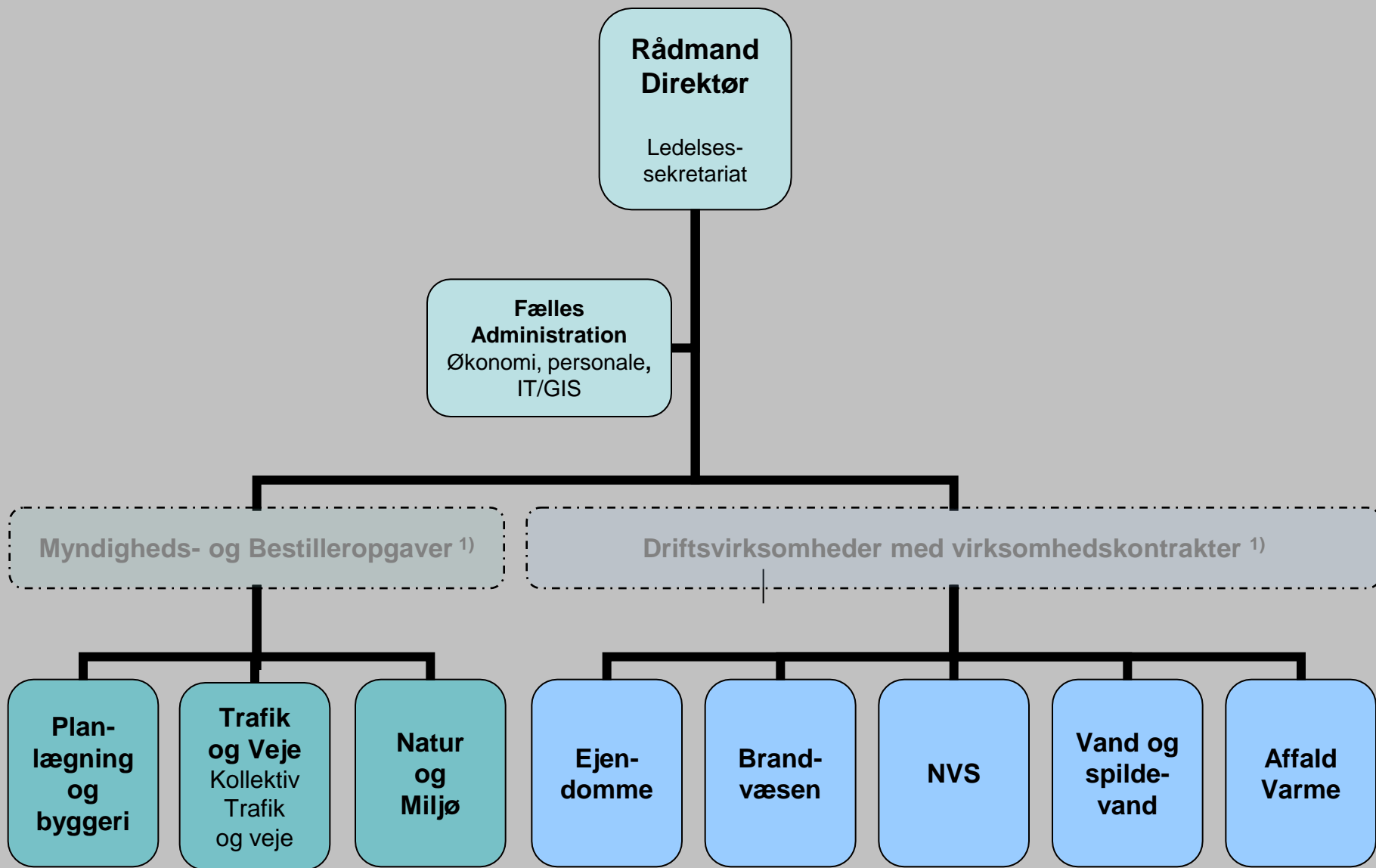

*Afdelinger i Ledelsessekretariatet: Kundecentret, Kort- & IT-afd., Økonomi og Ressourcer, Juridisk Afdeling, Personale Udvikling og Kommunikation og Teknisk Service

Ålborg - Park og Natur

Århus: Teknik og miljøforvaltningen

1) Kasserne angiver en principiel opdeling af forvaltningsområderne og *ikke* et (nyt) ledelsesniveau

Forvaltningen Natur og Miljø

Claus Nickelsen

Teknik og Miljø

Århus Kommune

Forvaltningschef
Claus Nickelsen

Sekretariat
Eva Due

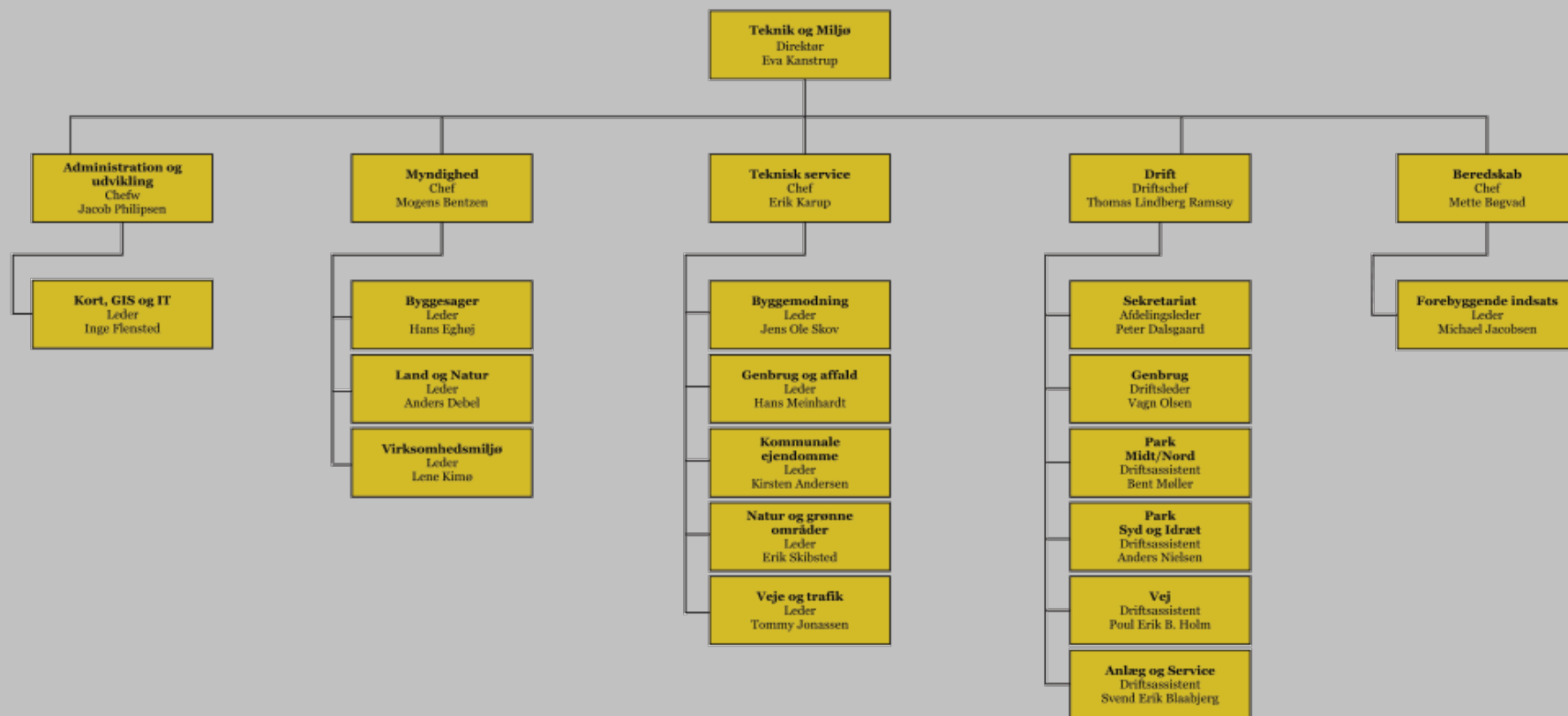
Projektchef
Ole Skou Rasmussen

Vandmiljø og Landbrug
Mogens Bjørn Nielsen

Virksomheder og Jord
Anders Maltha Rasmussen

Grønne Områder
Kim Gulvad Svendsen

Herning

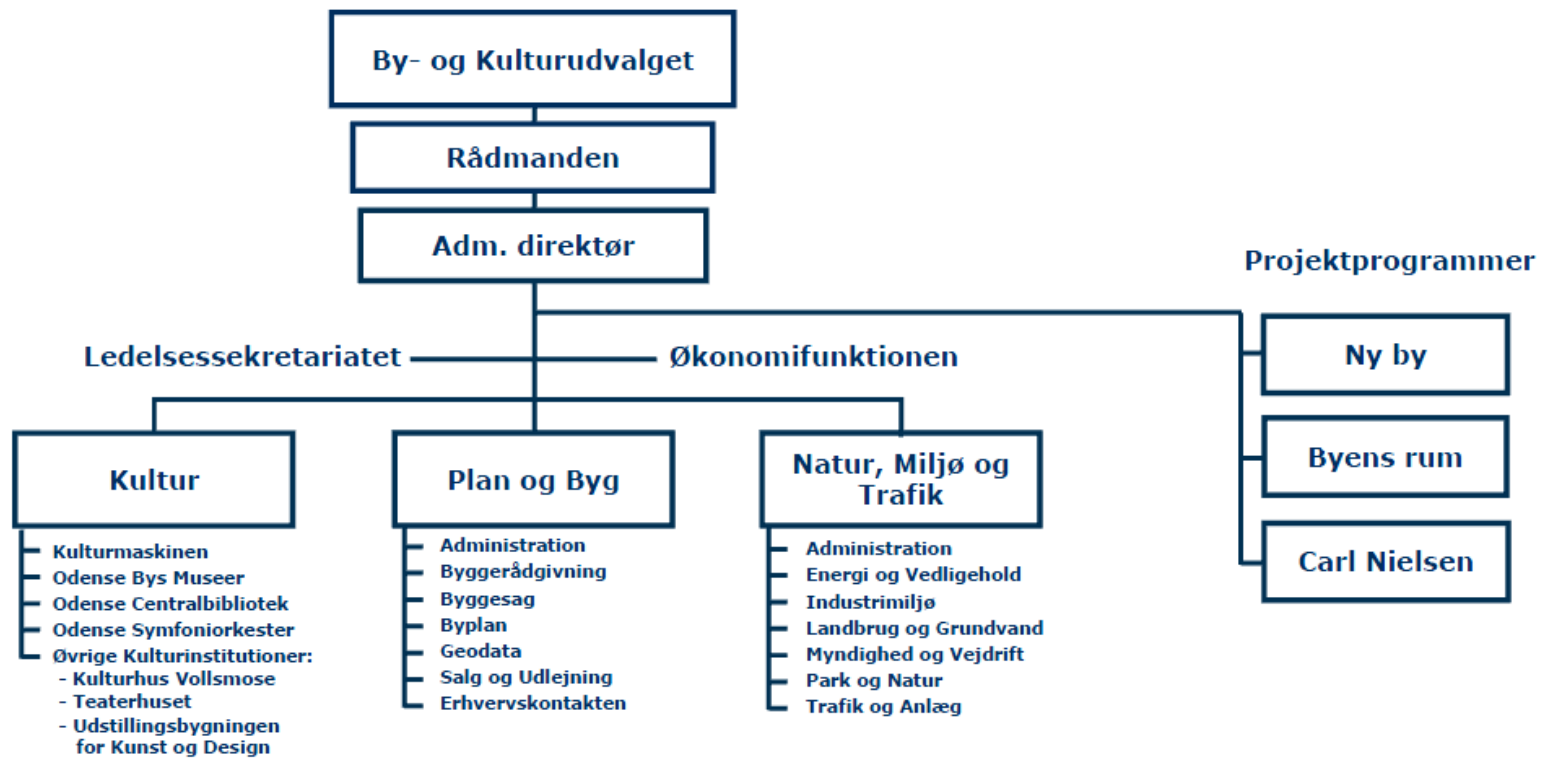
Odense

ODENSE KOMMUNE

By- og Kulturforvaltningen

Odense

Permanente teams

Kontormøde – hver anden uge
Kontorchef 1 time, evt. gæst
Permanente teams på skift 1 time - POP

1. Standard-drift
Kontaktperson

2. Planlægning, Projekter og Myndighed
Kontaktperson

3. Kirkegård
Koordinator

Permanente grupper

2. Miljøpolitik

2. Tilgængelighed

2. Byggemodning

2. Anlæg

2. GIS

2. Tarup Davinde

2. Havørre Fyn

2. Natursagsbehandling

1. Entreprisedelse

2. Park & Landskab

2. Vandløbs sagsbehandling

2. Lokalpark

12. Økonomi

Ad hoc grupper

2. Byrumsplan

2. Kanalforbindelse

2. Kongens Have

1. Skov-rejsning Højby

1. BUF-Økonomi

2. Stavids Å

3. Takster

Assistens kirkegård

2. Stige Ø

2. Legegade

2. Højstrup

1. E-park

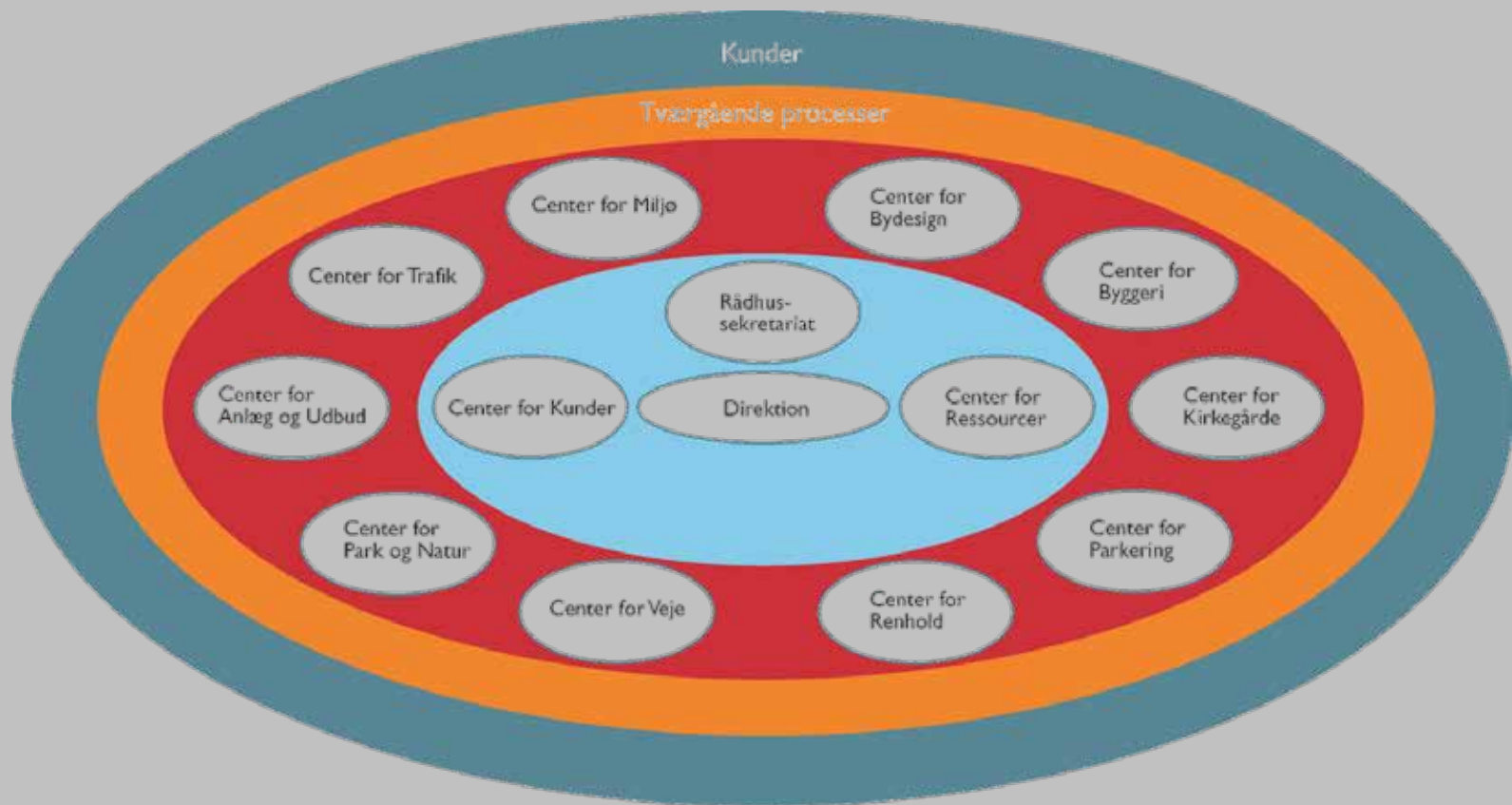
2. Vand- og naturplaner

3. Krematorium

2. Drikkevandsposter

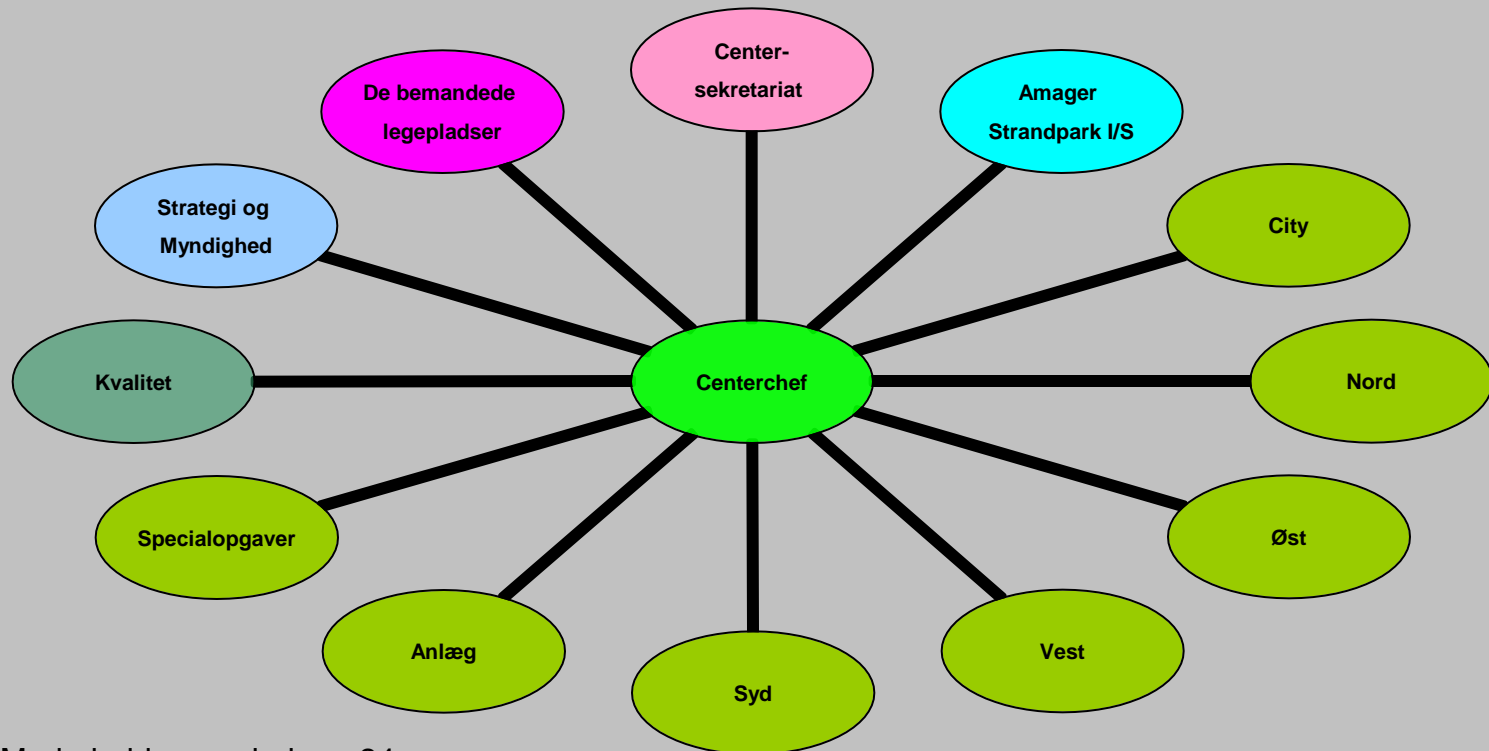
2. Lind Hansens vej

København

København

Center for Park og Natur – organisasjon

Medarbejdere pr. leder = 24

Spørsmålene som stilles

Spørsmålene retter seg mot organisasjon og forvaltning.

Den politiske leder fikk 7 spørsmål, den ansatte 5 spørsmål og den administrative toppleder fikk 32 spørsmål.

Spørsmålene til København er marginalt annerledes ved at de er tilpasset til siste valgperiode med overføring av vannfeltet i stedet for reform 2007.

Svar toppledere

Tema/kommune	Ålborg	Århus	Herning	Odense	København
Kommuneplan	x+	x	x	x	x*
Helhetlig planlegging	x	x	-	x	x
Plan/tyngde	x	x	-	x	x/
Alle funksjoner	x	x	-	x	x
Ny org./Nytt navn	-	x	x	x	x
Status hevet	x	x	x	x	x
Ny kultur	x	x	x	x	x
Mer samlet	x	x	x	x	x
Endret publikumskontakt	x	x	x	x	-
Total fordel med reformen	x	x	-	x	Uaktuelt

x = bekreftes

- = bekreftes ikke

+ = avdelingen lager grønnstrukturplanen for kommunen.

* = administrativ, men ikke politisk uttelling, ingen grønnstrukturplan

/ = Delt. På plan/tyngde: På lokalplan, ja, på overordnet, nei. På prosjektansvar: Alle små anlegg prosjektstyres i avdelingen/Prosjektering av store nyanlegg er i en annen linje enn Park og Natur

Svar politiske ledere

Tema/ kommune	Ålborg	Århus	Herning	Odense	København
Status hevet	x*	(x)	x	x	-
Mer samlet	-	(x)	x	x	-
Positiv utvikling	x	(x)	x	x	x

x = bekreftes

- = bekreftes ikke

* ja, mer årvåkenhet for det åpne land

() besvart av administrasjonen på vegne av rådmanden

Svar ansatte

Tema/ kommune	Ållborg	Århus	Herning	Odense	København
Positiv reform?	Ja og nei	Ja	Ja og nei		Ja og nei
Forbedret effektivitet?	Vet ikke enda	Er på vei	Nei	Nei	Nei
Synenergieffekt?	Vet ikke	Tror det	Ja	Nei	Nei
Endret arbeidsmiljø?	Uendret	Ja, positiv	Uendret	Uendret	
Større avstand til politisk beslutning?	Nei	Ja **	Nei	Nei	Nei

* Gjelder utviklingen i siste valgperiode

** Gjelder kun for dem som kommer fra amtet

Hovedinntrykk

- **Administrative ledere:** Klart positive til reformen og de nye fagfeltene (også København). De ønsker å lykkes og arbeider hardt for dette. Alle er opptatt av helhet i grøntforvaltningen.
- **Politiske ledere:** Alle er positive til reformen og sammenslåingen av fagfeltet (også København), men svarene er begrunnet ulikt og sammenslåingen synes effektivitets-begrunnet, det fremkommer ikke at grøntstrukturen er et politisk felt.
- **Ansatte:** Alle er lojale mot reformen, men kun Århus er positiv. København er positiv til de nye fagfelt som er kommet.

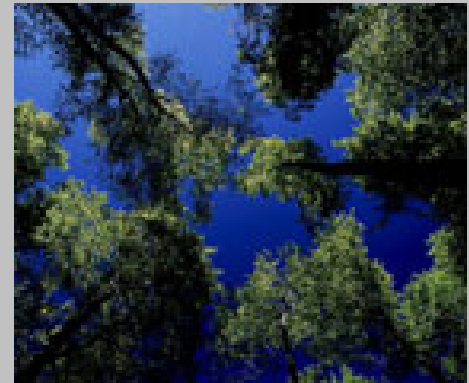
Århus

Århus: Er den byen hvor svarene synes mest gjennomgående og helhet og samling brukes som argument fra de tre nivåene som er intervjuet. Århus har hatt en klar omorganisering og organisasjonen er i dag styrt i linjen av linjeledere på alle fagfelt og kravet til ledelse og kommunikasjon og samhandling er satt i høysetet. I følge det som er svart, er både forholdet til publikum og trivselen til egne ansatte dokumentert å være endret radikalt i positiv retning.

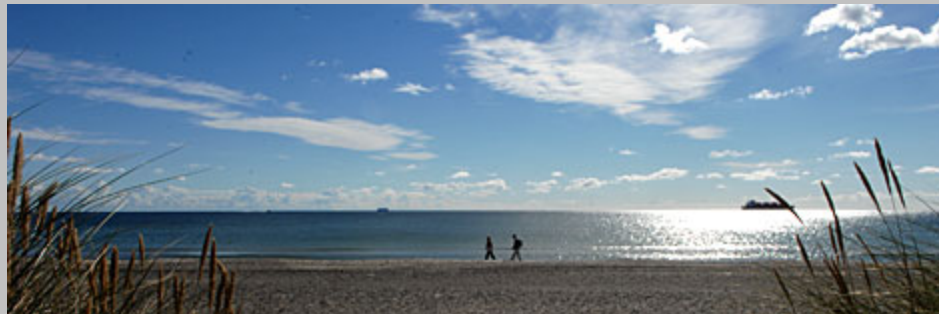
Helhetstenking

Topplederne er meget opptatt av helhetsstrategi for det grønne feltet. De ansatte følger lojalt opp, men det synes ikke som dem som er kommet fra fylket opplever samling av grønne felt som en fordel.

Organisasjon etter 2007

- Alle administrative ledere sier at organisasjonskulturen er positivt endret pga helhetstenking.
- Flertallet av svarene fra de ansatte tyder ikke på det.

Utadrettet virksomhet

Dette felt ser ut til å ha blitt klart styrket ved reformen

De grønne forvaltninger har lagt stor vekt på utadrettet kontakt og informasjon både til foreninger og det vanlige publikum.

Politikerne understreker at reformen har styrket oppmerksomheten mot brukerne av - og foreningene for de grønne områder.

Myndighetsutøvelse og grønn politikk

Samtlige politikere, og alle ledere av de grønne forvaltninger – bortsett fra Herning kommune – er meget fornøyd med å ha fått en ny myndighetsrolle på det grønne fagfelt overført til seg ved kommunereformen i 2007.

De mener dette ansvar hører hjemme i kommunen.

Administrativ leder, Herning:

” I amtet var det lettere å styre etter lovens bokstav fordi det var større avstand til borgerene. Amtet kunne lettere føre en restriktiv linje. På amtet var også økonomien mer stabil og forutsigbar. Kommunene er en kommune, her er ikke stor avstand mellom forvaltning og myndighet/ politikk. Den grønne etat opplever at den støtte man trengte fra amtet er borte.”

Svaret er ja, og:

- Med det forbehold at de svar som er fremkommet er gitt av et lite, internt og meget begrenset utvalg, er svaret ja, kommunereformen av 2007 har gitt en styrket grønn forvaltning mht planlegging og drift i de undersøkte danske bykommuner.
- Men reformen er ikke fullt ut implementert. Her ligger fremdeles utfordringer å gripe tak i. Det gjelder organisasjonskultur og politisk status for det grønne feltet.

Organisering, helhet og politisk kraft

Samling av små fagmiljøer i en enhet kan gi:

- Større og variert fagmiljø à større mulighet for faglig utvikling
- Større og variert fagmiljø à større fleksibilitet og omstillingsevne for nye utfordringer
- Større og variert fagmiljø à større kreativitet og kvalitet for å møte nye utfordringer
- Større og variert fagmiljø à større mulighet for å lage integrerte grønne strategier
- Større og variert fagmiljø à større mulighet for kontinuitet og nå langsiktige mål
- Større og variert fagmiljø à større mulighet for helhetstenking
- Større og variert fagmiljø à større påvirkningsevne

Avsluttende spørsmål

- Hvordan etablere helhetstenkning og sette det i system?
- Hvilken organisasjon er et godt resultat?
- Hvordan kan vi heve det grønne feltets politiske status?

Konklusjon

Studien har vist at hvordan byråkratiet er satt sammen og opererer, har betydning for hvordan den grønne fagpolitikken fremkommer.

Organisasjon

=

Et middel for god måloppnåelse organisatorisk og politisk

